

Pe lívro Daniel rehegua - Mbohapypa Mbohapyha haña

*Ojekuaaukavo pe Ñemongy'ápe opytáva tesa renondépe pe Ta'anga Yvy
Marã'ymegua Profecía Bíblica haña*

Jeff Pippenger

2024-01-07

Pablo ohechauka haña Roma pagána ha'eha pe mbarete ojoko va'ekue pe papadope ani haña opu'ã haña pu'aka ramo ary 538-pe, oiko kuri chugui pe testígo ombojekuaa va'ekue William Miller-pe “pe ára ha ára” oñemopyenda haña Daniels kuatiañe'ẽme paganisomore ohechauka haña. Pe marco de interpretación William Miller rehegua oñemopyenda kuri mokõi mbarete ohundiha rehe: tenonderaite pe paganisomo, ha upéi pe papalísimo. Pe jejuhu iñimportantevéva Miller ojapo va'ekue omombarete haña upe marco ha'e kuri Pablo testimonio 2 Tesalonicenses, capítulo mokõihápe, upépe Pablo ohechauka pe jejoko pe papado rehe, Roma pagána oguenohẽva, ojeipe'átaha tape haña pe “kuimba'e angaipa rehegua” oñemoi haña Tupã róga ryepýpe, ohechauka haña ijehe voi ha'eha Tupã.

Pe lívro de Daniel, pe símbolo “pe ára ha ára” orepresentáva tapicha reko pagáno, ha akóinte oñemotenonde hese peteĩ símbolo papado rehegua, taha'e ojehechaukaramo desolación rembiapo vai ramo téra pe abominación de desolación ramo. Upéicharõ jepe, Cristo ñe'ẽ ñemomandu'ápe umi kristiánope Jerusalén jejoko ha ñehundi rehe, oikova'ekue umi mbohapy año ha mbyte pukukue 66 guive 70 d.C. peve, Cristo ohenói “pe abominación de desolación, he'íva proféta Daniel” ramo pe techaukaha umi kristiáno oíva Jerusalénpe ñuarã oñani haña pya'evoi. Tembíasakue ohechauka pe techaukaha ndaha'ei hague Roma papal símbolo, síno Roma pagána mba'e. Pe techaukaha va'erã kuri ojehechaukuaa umi jeroviapyete rupive, ojehekýi haña jejoko ha ñehundi gui. ¿“Pe abominación de desolación, he'íva proféta Daniel”, ha'épa peteĩ símbolo Roma pagána rehegua, téra Roma papal rehegua?

Upévore, peẽ pehechávo pe mba'e jeguaru ombyaíva, oñeñe'ẽ haguéicha hese Daniel maranduhára rupive, oíha pe tenda marangatupe, (omoñe'ẽva, toikũmby:) upérõ umi oíva Judéape toñani yvytýpe; pe oíva óga ári ani toguejy oguenohẽ haña mba'eve hoga guive; ha pe oíva ñume ani tojevy ogueru haña ijao. Ha ¡aichejáranga umi hyeguasúva ha umi omokambúva umi árape! Pejerure katu ani haña pene ñani oiko ara ro'ýpe, ni pytu'u ára, sábadope; upérõ ningo oíta jehasa asy guasu, araka'eve ndaipóriva'ekue yvy ape ári ñepyrũmby guive ko'ãga peve, ha araka'eve ndoikovéimo'áva. Ha ndajeikytĩriramo umi ára, avave yvypóra noñesalvamo'aikuri; umi ojeporavóva rehehápe katu umi ára ojeikytĩta. Mateo 24:15–22.

Hermana White omombe'u mba'éichapa ko ñe'ẽmondýi oñekumpli va'ekue Jerusalén ñehundipa rembiasakuépe, 66 guive 70 d.C. peve, ha ha'e ohechauka poyvi, téra estandarte ejército romano pegua, hague pe techaukaha umi kristiáno gueteri oíva Jerusalénpe ñuarã ojava haña. Upéicharõ, pe “mba'e jeguarúva omoñehundi va'ekue, proféta Daniel he'i hague,” ¿Roma pagána piko ra'e,

téräpa Roma papal, Miller omopyendaháicha ikuatia'atã ári?

William Miller oñemongakuaa haña oikũmby haña mokõive Roma jehechauka (pagana ha upéi papal), péro pe tembiasakue oikohague rupi oñeñembopy'a rasy kuri omoñe'ẽ haña mokõive mburuvicharenda peteĩ reino-rõ. Ha añetehápe, ha'ekuéra peteĩ reino; upéicharõ jepe, avei ohechauka mokõĩ reino ojoapy hañaicha. Ojejopy va'ekue 1798 marandu profético rehe, Miller oikotevẽkuri oñe'ẽ Roma rehe tenonderãite peteĩ reino-rõ. Ary 1798-pe, Miller oguerovia Cristo Jeju Mokõiha hi'aguña amo mokõipa po ary rupi. Ha'e oikuaa porãiterei Roma papal ohupyty hague peteĩ herida omano hañaicha ary 1798-pe. Miller-pe ñuarã, ndaipóri kuri ambue reino yvy arigua ouva'erã Roma papal rire, pórke Cristo oikóma hañaicha ou jey hañaicha.

Pe tembiasakue oĩháme Miller, ha'e ontende Daniel capítulo mokõĩ pe ta'anga omombe'úva irundy mburuvicharã yvy arigua, upéva ningo Daniel voi he'i haguére.

Ha pe irundy tetãnguéra mburuvicha guasu hatãta ku férroicha; pe férro omopẽmba ha oguereko ipoguýpe opa mba'e haguére, ha pe férro opẽva ko'ã mba'e opaite, péicha avei omopẽmbáta ha omongu'íta. Ha rehecha haguére umi py ha ikuã, peteĩ hendápe ñai'ũ ñembiporu apoha mba'e, ha ambue hendápe férro, pe tetãnguéra mburuvicha guasu ojepe'áta; upéicharõ jepe, oĩta ipype pe férro mbarete, rehecha haguére pe férro oñembojehe'a hague ñai'ũ aku rehe. Daniel 2:40, 41.

Miller oikuaa va'ekue oĩha irundy mburuvicharenda añoite, ha pe irundyha ha paha mburuvicharenda ha'e va'ekue Roma, upéva rehe ha'e oikuaa va'ekue tembiasakue rupive ha'e hague Roma pagana, ha upéi Roma papal. Pe irundyha mburuvicharenda, Miller-pe ñuarã, oñemoĩ porãvo Daniel ñe'ẽ reheve, “oñemboja'o”; péro Miller-pe ñuarã upe ñemboja'o ohechauka añoite peteĩ jehechakuaa joavy pe mburuvicharenda Roma rehegua mba'eteeteva ha ipy'aguapýva apytépe. Ha'e hekojoja va'ekue, péro ñentendimiento limitado va'ekue.

Miller ndohechái pe ñemboja'o Roma pagana ha papal rehegua oñemopyenda hague pe ñemboja'o rehe Pablo oñemopu'ã va'ekue ohechauka haña. Pablo (ha Juan el Bautista), ohechauka pe kurusu tiempope pe literal ova'erãha pe espiritual-pe. Upe ñentendekuaa'y rehe, Miller ojepokuaa va'erã kuri omoneĩ haña Roma ha'eha añetehápe peteĩ reino añoite mokõĩ fase reheve. Ha, katuete, ha'e oĩ porã kuri (péro limitado). Ndohechakuaái kuri Roma espiritual ojehechauhaka Babilonia literal rupive, pórke Roma espiritual (pe papado) ha'e avei Babilonia espiritual.

Babilonia literal, ha'évo irundy mburuvichagua guasu apytépe Daniel mokoihápe, ohechauka va'erã pe irundyha mburuvichagua guasu, pe peteĩha akóinte ohechauka rupi pe pahápeguápe. Roma pagana ojehechauka va'ekue Babilonia rupive, ha Roma pagana ha Babilonia mokõivéva ohechauka Roma espiritual-pe (papado). Upéva, pe papado ha'e pe poha mburuvichagua guasu, ha ojehechauka Babilonia rupive. Kóva ha'e peteĩ mba'e tuichakue ñimportanteva Sister White ombojojávo Israel literal jejopyre Babilóniape setenta ary aja, Israel espiritual jejopyre Babilonia espiritual-pe mil mokõĩ sa'ẽ po ary (doce cientos sesenta años) aja.

“Oiko Tupã rehegua ko yvy ape ári oĩkuri añetetépe jejopy poguýpe ko aravo puku pukukue jehasa asýpe ndojehejáiva jave, Israel ra'ykuéra ojejokóva Babilóniape yvy mombyryguápe oĩrõ guareicha.” Profetas y Reyes, 714.

Upévore, Miller ndorekói va'ekue apañuãi ombohekóvo peteicha umi profecía ñemohu'ã ohechaukáva hesakãve haña Roma pagána, ha Roma papal reheve. Rohechaukáta techapyrãkuéra jajapóvo ñande rape, ha jaikuaáramo Miller omaña hague Roma pagána ha Roma papal rehe peteĩ rréino ramo, ikatu ñantende mba'érepa Miller ndorekói va'ekue apañuãi Jesús oñe'ëvo “pe mba'e vai omoñehundi haña, he'íva maranduhára Daniel”, peteĩ ñemohu'ã Roma pagána rehegua ramo, ha upéicharõ jepe oikũmby haña pe ñe'ẽjoaju “pe mba'e vai omoñehundi haña”, Daniel kuatiañe'ẽme, peteĩ techaukaha ramo Roma papal rehegua. Miller ndaikatúi va'ekue ohecha umi mbohapy pokatu omoñehundíva, ha ko mba'ére iprofecía rape oĩ va'ekue mbyky hañaicha, jepe hekopete.

Péro mba'éichapa jaikuaáta pe joavy ojehechakuaáva pe cumplimiento histórico 66 d.C. pegua, Roma pagana omoĩrõ guare iestandardtekuéra pe tenda marangatu templo pegua ryepýpe, ogehupytývo péicha Cristo ñe'ẽpykue? “Pe mba'e jeguaru omoñehundiha, Daniel maranduhára he'íva'ekue,” ¿ha'épa peteĩ símbolo Roma pagana téra Roma papal rehegua? Pe mbohováí upéva pe apañuãime ndahasýi gueteri, reikuaáramo oĩha mbohapy pu'aka omoñehundíva, mokõi rangue. Ñañepyrũva'erã Hermana White comentario rehe, pe cumplimiento Cristo ñe'ẽpykue Jerusalén ñehundíre rehegua.

“Umi hudío-kuéra omosãingo haguére Cristo kurusúre, upépe oíke va'ekue Jerusalén ñehundipa. Tuguy oñeñohẽ va'ekue Calvario ári ha'e va'ekue pe pohýi omboguejy haña chupekuéra ñehundi haña ko mún dope ha pe mún do oútavape guarã. Upéicha avei oikóta pe ára guasu pahaitepe, huisio ho'árõ umi ombotovéva Tupã grásia. Cristo, pe ita guasu omoñepysangáva chupekuéra, upérõ ojehechaukáta chupekuéra peteĩ yvyty ñeporombojovake hañaicha. Ijovake mimbipa, umi ijojápe guarã ha'éva tekove, umi heko vaívape guarã ha'éta tata ohapypáva. Mborayhu oñembotove haguére, grásia oñemboyke haguére, angaipa apoha oñehundíta.”

“Hetaiterei mba'e ra'angaháicha ha ñe'ẽmondo jevy jevýpe, Jesús ohechauka mba'épa oikóta umi judío pe Tupã Ra'y rechávo hikuái. Ko'ã ñe'ẽ rupive Ha'e oñe'ẽkuri opa umi tapichápe opa ára oikovévape, noñemoneĩriva Hese Ijepysohára ramo. Opa ñe'ẽmondo ha'e hikuái guarã. Tupaó oñemongy'áva, pe ta'ýra iñe'ẽrenduva'yva, umi ñemitýhára japu, umi omopu'áva toryry rupive, ogueroko ijojaha ipypekuéra opa pekadór rekove rembiasápe. Ndajevyiramo, pe ñehundi ha'ekuéra ohechaukava'ekue ha'éta chugui.” The Desire of Ages, 600.

Pablo ohechakuaárõ guare pe transición literal-gui espiritual-pe, hechakuaa upéva oiko hague kurusúpe guarã ára jave, ha tekotevẽ ojehechakuaa Jerusalén ñehundi oñembojoajuha peteichaite kurusúndi. Jerusalén literal ñehundi, oñemoañete raẽ va'ekue Babilonia literal rupive, oñemoañete jey paha Róma literal rupive; Jesús ningo akóinte ohechauka ipaha oñondive iñepyrũ ndive. Pe santuario ha pe ehérsito ñembohapy oñepyrũ va'ekue Babilonia pagana pokatu rupive, opa Róma pagana pokatu rupive.

Jerusalén espiritual rehejapyréva'ekue py'aguapy'yme ojejopy ha oñembohasáva papal Roma rupive, ha mokõivéva umi ára ojejopyha ha oñembohasáva py'aguapy'yme (literal ha espiritual) ojoguaha Tupã tavayguakuéra ojejopy ha oñembohasáva py'aguapy'yme mbohapyha mbaretépe oporomongakuaáva ñehundi, ha upéva, Roma rehegua ñe'ẽme, oñembohéra Roma moderna.

Oĩ mbohapy pokatu ombyaíva, peteĩ-teĩva omuña Tupã tavayguápe. Pe dragón paganis mopegua, upéi pe mymba ñarõ guasu yguapýpe osẽva catolicismopegua, ha upe rire pe mymba ñarõ yvy guive osẽva Estados Unidos-gua (maranduhára japu). Paganismo ojehechauka va'ekue opaichagua pokatu pagano rupive opyrũva Israel tee ári. Upéi papalismo opyrũ Israel espiritual ári mil mokõi sa seis ary pukukue, ary 538 guive 1798 peve. Pe joaju mbohapy pegua dragón, mymba ñarõ ha maranduhára japu rehegua ha'e Roma ko'agagua ha avei opyrũ Tupã tavayguápe pe "aravo" pe domingo léi apañuãi aja. Umi mbohapy pokatu ombyaíva, dragón, mymba ñarõ ha maranduhára japu rehegua, avei ojehechauka Roma pagana ramo, Roma papal ramo ha Roma ko'agagua ramo.

Apocalipsis diecisiete-pe oñeñe'ẽháicha, paganismo ha'e umi irundy mburuvicha guasu peteĩha; pe mburuvicha guasu poha ha'e papado, ha umi mburuvicha guasu poteĩha, pokõiha ha poapyha ha'e Roma moderna mbohapy joaju hañuáicha.

Ha oĩ siete mburuvicha guasu: peteĩ po'a ho'a-ma, peteĩ oĩ, ha ambue ne'irã gueteri ou; ha ou vove, oĩva'erã sapy'ami año. Ha pe mymba ñarõ oĩva'ekue, ha ko'ága ndaipóri, ha'e voi pe ochoha, ha osẽ pe siete apytégui, ha oho ñehundipápe. Apocalipsis 17:10, 11.

Daniel capítulo mokõihápe he'iháicha, paganismo ha'e opaite umi irundy reino Babilonia literal guive Roma literal peve. Babilonia espiritual ha'e papado (akã óroguigua), ha pe joaju mbohapyetegua dragón, mymba, ha proféta japupegua rehegua (Roma moderna), ojehechauka pe joaju mbohapyetegua Medo-Persia espiritual, Grecia espiritual, ha Roma espiritual rupive (imba'asy vaiete omano hañuáicha ojehovasajey va'ekue).

Jesús oñe'ẽrõ guare pe "mba'e vai ñehundi rehegua, Daniel maranduhára he'i haguéicha", ha'e ohechauka hína peteĩ "techaukaha" específico umi kristiáno oikuaava'eráva umi mbohapy Róma peteĩteĩme. Róma pagáno, Róma papal ha Róma moderno oporombohasa asy Tupã retäyguápe. Upe ñembohasa asy ojehechauka marandupyrepe santuario ha atyguasú jehapykuere hañuáicha. Jesús ome'ẽ peteĩ ñeñangareko upe ñembohasa asy oñuahẽmbotávo rehe peteĩteĩva umi mbohapy ára ñembohasa asy rehegua. Pe "techaukaha" Róma pokatu rehegua oñemoĩ ramo santuario ryepýpe, oñuahẽma kuri pe ára ojeheja hañua Jerusalén. Jesús ndoipurúi kuri Daniel ñe'ẽ "mba'e vai ñehundi rehegua" peteĩ pokatu yvy arigua ra'anga ramo, síno peteĩ techaukaha ramo umi kristiáno oikuaava'eráva.

"Jesús omombe'u umi temimbo'e ohendúvape umi jehusgakuáa oguejýtava Israel apóstata ári, ha ko'ýte pe ñepyrũmby ñembojovake rehegua outava hi'ári hikuái pe omboyke haguere ha oikutu kurusúpe pe Mesíaspe. Techaukarã hesakã porãitereíva ou va'erãmo'ã pe hu'ã vaietéva mboyve. Pe aravo kyhyje hañuáva oguahẽ va'erãmo'ã sapy'aitépe ha pya'eterei. Ha pe Salvador oñe'ẽ hañua hembiguáikuérape: 'Upévore, pehechávo pe mba'e ñañáva oporombohundi hañuáva, oñeñe'ẽva'ekue hese Daniel maranduhára rupive, oĩha pe tenda marangatupe, (omoñe'ẽva, toikũmby:) upémarõ umi oĩva Judea retãme toñani yvytýrape.' Mateo 24:15, 16; Lucas 21:20, 21. Umi romano kuéra poyvi ta'anga jahechaukaha ndive oñemoĩ vove pe yvy marangatupe, ojepysova'ekue mbovymi estadio tavaguasu murállá okápe, uperõ Cristo rapykuehóvape ojetopa va'erākuri tekorosãme ñani rupive. Ojehecha vove pe techaukarã ñe'ẽmondo rehegua, umi oikove hañuáva ndopytamo'ãi hañua ni sapy'a. Opa Judea retã pukukue javeve, ha Jerusalénpe voi avei, pe ñe'ẽmondo ñani hañuápe oñehenduva'erã

pya'e haḡua. Pe oĩ haḡuáva óga ári ndojeguejýi va'erã hóga ryepýpe, taha'e jepe oñongatu haḡua imba'eguasuvéva. Umi omba'apóva ñúme térã parráltyme ndotardái va'erã ojere haḡua ogueru haḡua pe ao okapegua oheja va'ekue omba'apo aja kuarahy akuetépe. Ndopytamo'ãi va'erã hikuái ni peteĩ sapy'ami, ani haḡua oike hikuái pe ñehundi guasu joajúpype." The Great Controversy, 25.

Pe pasáhepe, Hermana White omombe'u pe "mba'e vai oporomomba'evai haḡuáicha", peteĩ "techaukaha ndojejavýiva" ramo, ojehechaukáva'ekue "romano-kuéra poyvi ta'anga-rehegua" rupive, ha'ekuéra omoĩ va'ekue "yvy marangatúpe" pe tupaópe. Jesús ndoipurúi kuri pe "mba'e vai oporomomba'evai haḡuáicha" ohechauka haḡua mokõivéva Roma pagana térã papal pokatu, síno peteĩ "techaukaha" ramo. Pe "techaukaha" oñemoĩ vove pe tupaópe yvy marangatúpe, umi kristiáno ojava va'erã kuri Jerusaléngui "ani haḡua oike hikuái pe ñehundi guasúpe." Hermana White oikeve gueteri upe rire pe jehasa peteĩhápe ha omombe'u porã pe Cristo profesía ombojekuaáva pe ñehundi orekoha peteĩgui hetave ñemboty.

"Pe Salvador profesía oñe'ëva umi jehupyty asy ouva Jerusalén ári rehe oguerékóta ambue ñemohu'ã, ha upe ñehundi vaiete niko peteĩ ta'angamýinte pe oikótavagui. Pe táva jeiporavopyre rembiapokuepe ikatu jahecha pe mundo peteĩmegua ára paha, peteĩ mundo omboykéva Tupã poriahuvereko ha opyrũva I léi ári. Iñypytũ umi kuatia omombe'úva yvypóra ñembyasy ko yvy ohechava'ekue heta siglo pukukue aja hembiapo angaipa rupi. Korasõ hasy ha apytu'ũ ikangy ohechávo ko'ã mba'e. Vaiete niko umi mba'e osëva yvága pokatu oñemboyke haguére. Péro peteĩ escena iñypytũvéva gueteri ojehechauka umi mba'e oikótavape. Umi kuatia yma guare,—upe puku ñembojere sarambi, ñorairõ ha revolución kuéra rehegua, pe 'ñorairõhára ñorairõ ... sarambi ryapúpe, ha ao huguykype jepytymbyre' (Isaías 9:5),—mba'épa ko'áva, oñembojojávo umi ára pegua mba'evaiete rehe, Tupã Espiritu ojoko va'ekue ojeipe'apaite vove umi hekoañavagui, ndojokovéima haḡua yvypóra rembipota vai ha Satanás pochy osëséva! Upérõ pe mundo ohecháta, araka'eve ohecha'ỹ haguéicha, umi mba'e osëva Satanás poguýpe."

"Ha upe árape, Jerusalén ñehundiháicha, Tupã tavayguakuéra ojesalváta, opavave ojejuhútava ojehaipyre umi oikovéva apytépe. Isaías 4:3. Cristo he'i vaekue ou jeýta mokõihápe ombyaty haḡua hendápe umi ijeroviapývape: 'Upérõ opa yvy pegua ñemoñarekuéra oñembyasyetéta, ha ohecháta Yvypóra Ra'y ouha yvága arai kuérape pokatu ha tuicha mimbipa reheve. Ha Ha'e omondóta hemimboukuérape turu tuicha pu pu reheve, ha ombyatýta hikuái hemimbiporavokuérape irundy yvytu guive, peteĩ yvága rembe'ýgui ambue rembe'y peve.' Mateo 24:30, 31. Upérõ umi ndojapóiva pe evangelio oñehundíta ijuru pytu rupive ha oñembyaíta ijuaju jey rendy reheve. 2 Tesalonicenses 2:8. Israel yma guaréicha, umi iñañáva oñehundi ijehegui voi; ho'a hikuái hembiapo vai rupi. Peteĩ tekove angaipápe, oñemoĩ hikuái Tupã ndive pe joaju okẽgui mombyryiterei, ha heko kuéra oñembyaipaitéma pe ivaíva reheve, upévore imimbipa ojehechauka jave chupekuéra ha'e peteĩ tata ohapypáva."

"Tapicha toñangareko ani haḡua omboyke pe mbo'ejerovia ojehechaukáva chupekuéra Cristo ñe'ëme. Ha'e omomarandu haguéicha hemimbo'épe Jerusalén ñehundíta rehe, ome'ëvo chupekuéra peteĩ techaukaha pe ñehundi ouvaguí, ikatu haḡuáicha okañy; upéicha avei Ha'e omomarandu ko yvy ári oikóva guive pe ára ñehundi paha rehe, ha ome'ë chupekuéra

techaukaha iñaguĩmbáva, ikatu hañuáicha maymáva oipotáva okañy pe pochýgui oútavagui. Jesús he'i: 'Oíta techaukaha kuarahýpe, jasy ha mbyjakuérape; ha yvy ári tetãnguéra jejopy asy.' Lucas 21:25; Mateo 24:29; Marcos 13:24–26; Apocalipsis 6:12–17. Umi ohecháva ko'ã mba'e oikuaaukáva Ijuvy jeýta, toikuaa 'hi'aguíha, okẽme hañuáicha.' Mateo 24:33. 'Peñatende haña upévare,' ha'e hína iñe'ẽ ñemoñe'ẽrã. Marcos 13:35. Umi ohendúva pe ñemomarandu ndopytamo'ãi pytũmbýpe, haña pe ára oguahẽ chupekuéra oimo'ã'ỹre. Péro umi ndoñatendéivape ñuarã, 'Ñandejára ára ou peteĩ mondaha pyharepýpe guáicha.' 1 Tesalonicenses 5:2–5." The Great Controversy, 36, 37.

Hermana White ohaí haña ko'ã ñe'ẽ, gueteri oĩva'ekue tenonderã pe cumplimiento futuro Jerusalén ñehundígui. Pe juicio retributivo ojeapóva Roma moderna rehe (pe dragón, pe mymba ha pe proféta japu), arapaha opávo, ohechauka Babilonia espiritual ho'a pahaiteha; ha katu Babilonia espiritual (pe papado) oho'ama peteĩ jey 1798-pe. Jerusalén ñehundi ohechauka Ñandejára juicio retributivo peteĩ iglesia apóstata ári.

Jerusalén ñehundiha upe mbohapy año ha mbyte pukukue 66 d.C. guive 70 d.C. peve ohechauka haña Tupã remyengovia haña ombyai hañuáicha arapy paha pegua, oguerúva Roma moderna ári (pe dragón, pe mymba ñarõ ha pe maranduhára japu). Jerusalén jerére oñemoĩ haguéicha ñorairõ ha ñehundipa, ojaopóva'ekue pagãnismo 66 d.C. guive 70 d.C. peve, opyta haña peteĩchaite mbohapy año ha mbyte.

Pe jere ha ñehundi Jerusalén espiritual rehegua, ojaopova'ekue papalismo, ipuku mbohapy año ha mbyte profético, 538 guive 1798 peve. Umi mokõi ta'anga omboheko Jerusalén jere ha ñehundi oikótava "aravo"-pe, pe crisis léi domingo rehegua omoñepyrũva Roma moderna. Pe paha umi mbohapy ñehundi Jerusalén rehegua apytégui oñembyekovia jey, ojehechaháicha Daniel arandukápe.

Pe kuatia Daniel oñepyrũ Babilonia ogana ha ohundi Jerusalén, ha opa Babilonia ñehundi reheve ha Jerusalén pu'aka reheve. Káda peteĩ umi mbohapy ñorairõme oñeme'ẽ peteĩ techaukaha cristianokuérape omomarandúva chupekuéra toñani haña pe ñorairõ oútavagui. Año 66 d.C.-pe, upéva oiko va'ekue umi ehérsito Roma pagana guigua omoĩ ramo guare hembeguapykuéra (iñabandéra ñorairõrã) pe yvy marangatu pe santuariopegua ári. Año 538-pe, upéva oiko va'ekue pe "kuimba'e angaipa rehegua" ojekuaávo, oguapy ramo Tupã templope (pe tupaó cristiana-pe), ohechauka hañuáicha ijupe ha'eha Tupã, ombohasávo peteĩ léi domingo rehegua pe Concilio de Orleans-pe upe añope. Pe jejopy haña domingo ñemboguata ha'e pe papado ohechakuaa haña ramo pe prueba iñarandupy rehegua opaite mundo cristiano ári, ha'ekuéra he'i rupi (ha upéva añete) ndaiporíha mba'eve pytyvõva domingo ñemomba'e Tupã Ñe'ẽme, ha pe hecho ha'ekuéra omoĩ hague domingo peteĩ ára de adoración-rã cristianismo pe ha'e prueba ohechaukáva iñautorida umi tradición ha jepokuaa pagana rehegua oíha pe Biblia ári.

Año 538-pe, umi kristiáno ojei haña va'ekue pe tupao romano-gui, ndaha'ei añañte ndaha'ẽgui añañehápe peteĩ tupao kristiáno, ha avei pe techaukaha autorida papal rehegua oñemoĩma rupi Tupã tupao yvy marangátupe. Hermana White omombe'u pe jei haña rape upe tembiasakue rehegua omoñepyrũ va'ekue pe ára pukukue Tupã tupao okañy hague ñu hañuame mil dosientos sesenta ary aja.

“Ha ndaipóri joaju Mburuvicha Tesape rehegua ha pytũ ruvicha apytépe, ha ndaikatúi oĩ joaju imoirũhára kuéra apytépe avei. Umi cristiano omoneĩrõ guare ojoaju haña umi tapicha ndive ojehekombo’éva mbyte rupi añoite pagã guive, oike hikuái peteĩ tape ogueraháva chupekuéra mombyryve ha mombyryve añetegua gui. Satanás ovy’a eterei ohechávo ojapo hague ñembotavy tuichaitereíva heta Cristo rapykuehára rehe. Upéi ombohapéve hembipota ha ipokatu haña hesekuéra, ha omongu’e chupekuéra omuña haña umi opytáva jerovia haña Tupãre. Avave ndoikuaái porãvéi mba’éichapa oñemoíva cristiano jerovia añetévere umi yma guare odefendéva’ekue upe jerovia; ha ko’ã cristiano apóstata, ojoajúvo umi irũnguéra mbyte-pagã ndive, omotenonde iñorairõ umi mba’e iñimportantevéva Cristo doctrina kuéra rehe.”

“Oikotevẽ peteĩ ñorairõ vaietereíva umi oikótava haña jerovia hañaicha hañaumbarete haña oñemoí haña umi ñembotavy ha ñañaña rovai, umi oñemonde va’ekue pa’i aope ha oñemoingéva tupãope. La Biblia noñemoneĩri va’ekue ramo pe norma jerovia rehegua. Pe doctrina de libertad religiosa oñembohéra va’ekue herejía ramo, ha umi omotenondéva upéva oñembyasyeterei ha oñemboykéva.”

“Oñorã ha pohýi rire peteĩ ñorairõ guasu, umi mbovymi jeroviapýva odesidi omboyke opaite joaju pe tupã apóstata ndive, ha’e gueteri ndosẽséiramo japu ha ta’angamomba’eguasúgui. Ha’ekuéra ohechakuaa pe jepe’a ha’eha peteĩ tekotevẽ añetete ikatu hañaicha iñe’ẽrendu Tupã ñe’ẽme. Ndaikatúi omoneĩ jejavykuéra omanóva ijeheguiete haña, ni ome’ẽ techapyrã omoíva ivaípe ita’yra ha ita’yra ra’y jerovia. Oguereko hañaicha py’aguapy ha joaju, ha’ekuéra oĩkuri oñeme’ẽ hañaicha oimeraẽ ñemoĩporã Tupãre jeroviakatu ndive ojoajúva; péro oñandu voi py’aguapy jepe hepyetereíha ojejogua haña tekopyenda ñembyai rehe. Pe joaju ikatúrõ oñeguahẽ añoite añetegua ha tekojoja ñemboyke rupive, upéicharõ toĩ ñemoĩjoavy, ha ñorairõ jepe.” The Great Controversy, 45.

Ñamotenondéta ko’ã pensamiento pe artículo oútavape.

“Opavave oĩ ñane renondépe. Pe ao ñemiguáva ojeipe’a hañaáma. Ñande, jaguerékóva ko tenda pohýi ha tekotevẽkóva, mba’épa jajapo, mba’érepa ñapensa, ñañatõi haña ñande mborayhu jehegui ñande py’aguapyrãre, aja umi ánga oñehundi ñande jerére? Piko ñande korasõ okueraipaite, ndaikatúi haña ñañandu térã ñantende ñande jaguerékoha tembiapo jajapóva ambuekuéra pysyrõrã? Peẽ, che ryvykuéra, piko peime umi ohecháva tesa oguerékóramo jepe ha ndohechái, ha apysa oguerékóramo jepe ndaohendúiva apytépe? Piko rei haña Tupã ome’ẽ peẽme peikuaa haña Hemimbota? Piko rei hañaápa Ha’e omondo peẽme ñeñemongeta haña peteĩ adverténsia rire ambue? Pegueroviápa umi ñe’ẽ peteĩete opave’yva rehegua, umi mba’e oútavare ko yvy ári, pegueroviápa Tupã rembiapovaive oĩha ojupi haña tavayguakuéra ári, ha ikatúpa gueteri peguapy peikóvo pytu’úpe, pemitavy hañaicha pende rekove, pekañy hañaicha peneñangareko, ha pehayhu hañaicha vy’arã?”

“Ko’ágã ndaha’ei ára Tupã retãyguakuéra omoí haña hikuái iñeñandu térã ombyaty haña itesoro ko yvy arapyépe. Ndaha’ei mombyry pe ára, ha’etéicha umi temimbo’e ypykue, ñañembojopytaha jaheka haña ñande rekovia tenda ojeheja hañaápe ha peteĩño hañaápe. Yma guare, Jerusalén ñemongora umi ehérsito romano rupive oiko haguéicha techaukaha ñehẽrã umi kristiáno Judeayguápe guarã, upéicha avei ñane retã oguerékóramo pokatu pe decreto

omoañetéva pe sábado papal rehegua, upéva va'erãta ore haña nandéve peteĩ ñe'ẽmondo. Upérõta oguahẽ pe ára jasẽ haña umi táva guasúgui, ñañembosako'ívo jasẽ haña avei umi michĩvévagai jaiko haña óga mombyryguápe, tenda kañymbyrýpe umi yvyty apytépe. Ha ko'ága, jaheka rangue óga hepyetereíva ko'ápe, ñañembosako'i va'erã jaho haña peteĩ tetã iporãévape, péva hína pe yvagapegua. Jajeporu rangue ñane mba'erepy ñande py'aguapy tee rehe, jaikuaa porã va'erã mba'éichapa ñañongatu. Opaité katupyry Tupã ome'ẽva préstamo ramo ojeporu va'erã ñemomba'eguasurã, oñeme'ẽvo pe ñe'ẽmondo ko yvy arapyépe. Tupã oreko tembiapo ñirũnguérape guarã umi távape. Ore rembiaporã misionero va'erã oñemyatyrõ ha ojejoko porã; tekotevẽ oñeñepyrũ tembiaporã pyahu. Oñemotenonde haña ko tembiapo hekoitépe ndahasýimo'ãi viru heta. Tekotevẽ óga tupao rehegua, upépe ikatu hañaicha oñehenói tavayguakuérape ohendu haña umi añetegua ko'ága guarã. Ko mba'e rehehápe voi Tupã oñangareko haña hepykue ome'ẽ ñangarekohárape. Aní pembojoaju pende mba'erepy umi tembiapo yvy arigua rehe, aní haña ko tembiapo ojoko. Peguenohẽ pene mba'erepy pe ikatuhápe peiporu Tupã rembiapo rayhupápe. Pemondo pende tesoro pene renonderã yvágape." Testimonies, volúmen 5, 464.